

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobců:

- a) G. J.
- b) nezletilá A. M.
zastoupena zákonnou zástupkyní ad a)
- c) nezletilý A. K.
zastoupen zákonnou zástupkyní ad a)

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra, IČ 00007064,
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2018 č. j. OAM-36/ZA-ZA12-P16-2018,
ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Řízení o žalobě nezletilého žalobce c) A. K., státní příslušnost Republika Kazachstán, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2018 č. j. OAM-36/ZA-ZA12-P16-2018, se zastavuje.
- II. Žaloba se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobkyním a) a b) udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Uvedené rozhodnutí napadla žalobkyně a) jménem svým a svých nezletilých dětí [žalobců b) a c)] v celém rozsahu včas podanou žalobou ze dne 26. 10. 2018, v níž namítala, že byli v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkráceni na svých právech. Žalovaný dle jejího názoru porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3, a 4, § 52 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dále ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu, a rovněž článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a článek 3 Úmluvy o právech dítěte. Žalobkyně uvedla, že o mezinárodní ochranu požádala z obavy z pronásledování ze strany soukromých osob, které vyhrožují jejímu manželovi (rovněž žadateli o mezinárodní ochranu), přičemž v Kazachstánu panuje mafie a korupce a státní orgány jim neposkytnou dostatečnou ochranu. Uvedla, že její nejmladší dítě – syn A. K. se narodil na území České republiky (dále také jen „ČR“) dne 2. 10. 2018, přičemž žalovaný se touto novou skutečností nezabýval. Sama má zdravotní problémy. Uvedené skutečnosti mají nepříznivý dopad na zdravotní a zejména psychický stav žalobkyně a jejích dětí. Správní orgán nedostatečně vyhodnotil jejich zranitelnost. Dále má za to, že neudělení mezinárodní ochrany je v rozporu s mezinárodními závazky ČR, konkrétně Úmluvou o právech dítěte, neboť není v jejich nejlepším zájmu vrátit se do země původu, kde nemají žádné zázemí a kde by jim hrozilo nebezpečí vážné újmy. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
3. V doplnění žaloby, resp. v rozšíření žalobní argumentace ze dne 19. 12. 2018, žalobkyně a) [dále také jen „žalobkyně“] upřesnila, že důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu byla obava z výhrůžek spojených s možným únosem její nezletilé dcery, přičemž cílem těchto výhrůžek bylo zjištění místa pobytu jejího manžela, který podal trestní oznámení na firmu, která mu nezaplatila za odvedenou práci. Celá rodina žila v nepřetržitém strachu a nátlaku. Žalobkyně namítá, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nezohledňuje nejlepší zájem jejích dětí uložený čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. K uvedenému v obecné rovině poukazuje na výklad k tomuto článku (dle obecného komentáře OSN č. 14) a judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu ohledně povinnosti státních orgánů zvažovat nejlepší zájem dítěte i v řízeních, ve kterých dítě není účastníkem, ale účastníkem je osoba o dítě pečující. Dále poukazuje na ust. § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, dle kterého je zranitelnou osobou rodič nebo rodina s nezletilým dítětem. Dovojuje, že jsou zranitelnými osobami, když vyličené události se odehrály a odehrávají v době, kdy jsou její děti nezletilé. Prioritou je pro ni ochrana dětí, přičemž v zemi původu jí vyhrožují jejich únosem a je zřejmé, že ochrana v zemi původu není dostačující. V tomto směru žalovaný porušil ustanovení § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Kvůli problémům svého manžela se žalobkyně obává návratu do země původu. Namítá, že žalovaný se řádně nevypořádal se skutečností „příslušnosti k rodině“, která (nebo její člen) je terčem pronásledování. Pokud by manžel nemusel čelit pronásledování, výhrůžkám a fyzickému napadení, nikdy by zemi původu neopustila. Žalobkyně je rovněž přesvědčena, že od počátku řízení splňuje veškeré podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu z důvodu hrozícího nebezpečí vážné újmy (v případě její nezletilé dcery dokonce únosu) v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Ohledně

(ne)účinnosti a (ne)dostupnosti vnitrostátní ochrany v případě pronásledování ze strany soukromých osob odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu s tím, že důvěra občanů Kazachstánu ve státní orgány je velice nízká a žalovaný neprokázal, že by se v zemi původu mohla domoci účinné a dostatečné ochrany. Z jejích výpovědí přitom vyplývá, že taková ochrana nebyla v její vlasti před jejím odchodem vůbec možná. Setrvala na žalobním petitu.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný předně uvedl, že pokud jde o nezletilého žalobce c) A. K., ten podal prostřednictvím své zákonné zástupkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR dne 4. 10. 2018, přičemž správní řízení dosud trvá a rozhodnutí ještě nebylo vydáno. Namítl, že žaloba je v případě nezl. žalobce c) z uvedeného důvodu předčasná.
5. Žalovaný popřel oprávněnost žaloby, odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní výpovědi žalobkyně a) a na odůvodnění napadeného rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. S ohledem na tvrzení žalobkyně žalovaný odkázal na azylové důvody jejího manžela (M. K., státní příslušnost Republika Kazachstán, dále jen „manžel žalobkyně“), tak jak je vypořádal v jeho rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany. Shrnul, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany manžela žalobkyně je okolnost, že firma, pro kterou vykonával práci na stavbě, mu nezaplatila část dohodnuté odměny. Manžel podal na firmu stížnost na prokuraturu, přičemž poté za ním přišli lidé z dotyčné firmy a vyhrožovali mu s pistolí v ruce, že pokud stížnost na prokuraturu nestáhne, zabijí ho a zakopají. Uvedené důvody žalovaný neshledal azylově relevantními, neboť popsané chování a jednání lidí z firmy, která manželovi nevyplatila dohodnuté peníze, nebylo evidentně motivováno rasou, pohlavím, národností, náboženstvím, či příslušností manžela k určité sociální skupině nebo pro jeho zastávání určitých politických názorů, tedy nebylo prováděno z azylově relevantních důvodů. Žalovaný dospěl k závěru, že v případě popisovaného incidentu, se jedná o konflikt mezi soukromými osobami, respektive soukromou osobou – manželem žalobkyně a podnikatelským subjektem, firmou, vyvolaný finančním motivem, v žádném případě se nejedná o projev oficiální kazašské politiky, nebyla splněna podmínka pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu. V případě vyhrožování se manžel žalobkyně na státní orgány Kazachstánu neobrátil, nelze proto usuzovat, že by mu státní orgány Kazachstánu nepomohly, ostatně ani neuvedl, že by mu již někdy byla pomoc ze strany státních orgánů odmítnuta. Manžel žalobkyně rozhodnutí o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany napadl žalobou, která byla rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 10. 2018 zamítnuta.
6. Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem se žalovaný nedomnívá, že by při svém postupu v nyní projednávaném případě porušil některá ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Doplnil, že manžel žalobkyně se o žádných jiných potížích své rodiny, tedy i jeho manželky ve svém správním řízení nezmínil, proto, žalovaný žalobu žalobkyně považuje za účelovou. Žalovaný závěrem uvedl, že s tvrzenými potížemi žalobkyně se řádně vypořádal na straně 7 a násl. napadeného rozhodnutí, jakož i s obavou z ohrožení jejího života a života její dcery v důsledku výhrůžných telefonátů týkajících se sdělení pobytu jejího manžela, které neshledal azylově relevantními ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Částečné zpětvzetí žaloby

7. Podáním, doručeným soudu dne 13. 2. 2019 žalobkyně a) v reakci na vyjádření žalovaného vzala svoji žalobu v rozsahu týkajícího se nezletilého žalobce c) částečně zpět.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

8. Navrhovatel může vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl (§ 37 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).
9. Podle § 47 písm. a) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, vzal-li navrhovatel svůj návrh zpět. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně a) vzala svou žalobu vůči nezl. žalobci c) částečně zpět do doby, než o ní bylo rozhodnuto, krajský soud výrokem I. řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2018 č. j. OAM-36/ZA-ZA12-P16-2018 ve věci nezl. žalobce c) zastavil.
10. Pro úplnost krajský soud konstatuje, že je mu z jeho úřední činnosti známo, že rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 4. 2019 nebyla nezletilému žalobci c) udělena mezinárodní ochrana dle ustanovení §§ 12 až 14b) zákona o azylu. Řízení o jeho žalobě proti citovanému rozhodnutí je zdejším soudem vedeno pod sp. zn. 29 Az 9/2019.
11. Poté krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů. O žalobě rozhodl bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalovaného a presumovaného souhlasu žalobkyně v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s., kdy na výzvu krajského soudu žalobkyně nevyjádřila ve stanovené lhůtě s takovým postupem výslovný nesouhlas, a proto se má podle citovaného ustanovení za to, že s takovým postupem souhlasí.

A. Skutkový stav věci

12. V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předloženého správního spisu, z něhož ověřil, že žalobkyně v žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR ze dne 14. 1. 2018, doplněné dne 17. 1. 2018, a při pohovoru provedeném stejného dne uvedla, že ona i dcera mají kazašskou národnost, vyznává sunnitský islám. Dále uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyla politicky aktivní. Je vdaná, její manžel (M. K.) je rovněž žadatelem o mezinárodní ochranu v ČR. Ve vlasti poslední tři roky žila ve městě Astana. Její dcera před odjezdem z vlasti pobývala u její matky v Taškentu, neboť žalobkyně pracovala.
13. Z vlasti i s dcerou vycestovala dne 10. 1. 2018 letecky do Prahy. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že její manžel nedostal zaplacenou práci, firma mu dlužila 6 mil. tenge. Manžel podal na firmu trestní oznámení a někdy v červnu nebo červenci 2016 odcestoval do ČR. Po jeho odjezdu žalobkyni vyhrožovali, že pokud jim nesdělí, kde manžel je, najdou a vezmou ji její dceru. Měla strach o dceru, jela pro ni k matce, vyřídila vízum (bez potíží) a odcestovaly z vlasti. Dále objasnila, že jí vyhrožovala žena jménem A., která vyřizovala zakázky ve firmě, která jejímu manželovi dlužila peníze. Její manžel podal na firmu oznámení na policii. Byl fyzicky napaden a vyhrožovali mu s pistolí v ruce, aby vzal své oznámení zpět. Manžel tak neučinil a utekl, protože neměl s firmou oficiální pracovní smlouvu (pracoval se skupinou asi deseti lidí na „euro-opravě“ nějakého objektu a po splnění zakázky nedostali vše zaplacenou), tak se kromě fyzického napadení neměl kam obrátit. Doplnila, že policie v zemi jejího původu

pracuje špatně. Výhrůžky manželovi začaly asi koncem května 2016. Odvezla dceru ke své matce do Taškentu a sama začala pracovat. Manžel si vyřídil vízum a odjel (asi za měsíc po podání oznámení). Žalobkyni potom začali vyhrožovat, že jí vezmou dítě, když neřekne, kde je její manžel. Řekla o tom své matce a ta jí sdělila, že musí jet za manželem.

14. K dotazu správního orgánu žalobkyně uvedla, že jí začali vyhrožovat koncem listopadu 2017 (tj. před dvěma měsíci), aby manžela našla, jinak vědí, kde je její dítě. Celkem asi třikrát, vždy pouze telefonicky. Řekla jim, že o něm nic neví. Potom si změnila telefonní číslo (třikrát během měsíce) a pak už jí nikdo nevolal (poslední číslo bylo neregistrované). Začala si vyřizovat doklady k odjezdu, to už měla dceru u sebe. Žalobkyně upřesnila, že jí volala žena jménem A. (její příjmení nezná), která neoficiálně zaměstnává lidi a neplatí jim. Uvedená žena má všude kontakty a může najít každého, je spojena se špatnými lidmi. Dále uvedla, že manžel jí žádné podrobnosti nesdělil, jen to, že musí kvůli výhrůžkám odjet, že ho zbili, že nebudou žádné peníze a že mu vyhrožovali zabitím. Žalobkyně se kvůli výhrůžkám ohledně únosu dcery sama na policii neobrátila, protože se bála, že zabijí ji i dítě. Obává se návratu do vlasti, protože ji stejně najdou. Žalobkyně k dotazu správního orgánu potvrdila, že do listopadu 2017 ji nikdo nekontaktoval a žádné problémy neměla. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že má problémy se štítnou žlázou (užívá lék Eutirox). Zemřely jí první dvě děti, byla jí diagnostikována nemoc „červená valčanka – antifosfolitní syndrom“, která se nepotvrdila, byla to chyba lékaře, má o tom potvrzení. Dále trpí bolestmi zad. Její dcera je zdravá. K dotazu správního orgánu uvedla, že sama neměla ve vlasti žádné problémy se státními orgány, policií nebo soudy.
15. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Kazachstánu. Konkrétně žalovaný při posouzení předmětné žádosti kromě výpovědí žalobkyně a) vycházel z Informace MZV ČR č.j. 107319/2017-LPTP ze dne 17. 7. 2017, Výroční zprávy Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018; Výroční zprávy Amnesty International 2018 ze dne 22. 2. 2018 a ze Zprávy MZV USA o dodržování lidských práv v roce 2017 ze dne 20. 4. 2018 a Informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 3. 7. 2018. Dále zohlednil i spisový materiál ohledně manžela žalobce M. K..
16. Žalobkyně se ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu s uvedenými podklady pro rozhodnutí seznámila s tím, že všechna práva jsou uvedena v Ústavě, ale ve skutečnosti to tak není, nikdo je před ničím neochrání, zdravotnictví i policie fungují na úplatcích. Proti zdrojům informací a způsobu jejich získání neuvedla žádné námitky. Doplnila, že doloží dokumenty ohledně zanedbání lékařské péče, když přišla o dítě, že chtěla, aby potrestali lékaře a že ve vlasti je špatné zdravotnictví. Následně doložila materiály, které ve svých prohlášeních popsala a které se týkají jejího zdravotního stavu, těhotenství a potratu v roce 2013, které žalovaný zohlednil jako doložení zdravotního stavu žalobkyně, které však nemají souvislost s motivy jejího odchodu z vlasti a důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu.
17. Po provedeném přezkumném řízení dospěl krajský soud k závěru, že **žaloba není důvodná**.

B. Právní úprava

18. Mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li správní orgán, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14,

udělí žadateli přednostně azyl. Pokud dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí, zda žadatel nesplňuje alespoň důvody k udělení doplňkové ochrany.

19. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
20. Pronásledováním se podle § 2 odst. 4 zákona o azylu rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
21. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle § 2 odst. 6 citovaného zákona rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
22. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, jaký ve správním řízení zjištěný skutkový stav vzal žalovaný za rozhodný, jaké podklady pro rozhodnutí opatřil, a jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech při hodnocení zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle §§ 12 až 14b zákona o azylu.
23. Krajský soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že žalobkyně nebyly v zemi svého původu pronásledovány ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně a) výslovně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyla členkou žádné politické strany či zastávkyní určitých politických názorů. S ohledem na nízký věk její nezletilé dcery lze uvedený závěr vztáhnout i na ni. Důvody svého odchodu z Kazachstánu s touto problematikou nespojovaly, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu tak na žalobkyně nedopadá.
24. Krajský soud rovněž neshledal, že by žalobkyně mohly mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Žalobkyně a) za důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla obavu z telefonických výhrůžek ohledně únosu její dcery za účelem zjištění místa pobytu jejího manžela, který v zemi původu podal oznámení na policii na firmu, která mu nezaplatila za odvedenou práci a kvůli podanému oznámení mu vyhrožovala. Z výpovědí žalobkyně je zřejmé, že její manžel zemi původu opustil asi měsíc poté, co podal zmíněné oznámení na policii (červen 2016). Dále uvedla, že žena jménem A., z firmy, která jejímu manželovi nezaplatila a jejíž bližší totožnost nezná, jí začala telefonicky vyhrožovat (celkem třikrát) až koncem listopadu 2017, tedy po více než roce a půl po odjezdu jejího manžela z vlasti. Žalobkyně kromě těchto tří výhrůžných telefonátů v rozmezí necelého měsíce (konec listopadu 2017 až začátek

prosince 2017), které ustaly poté, co si naposledy změnila telefonní číslo, neměla ve vlasti žádné potíže ani žádné potíže se státními orgány, policií či soudy.

25. Krajský soud souhlasí s vyhodnocením popsaných potíží žalobkyně se ženou A. (tři výhrůžné telefonáty) správním orgánem v tom smyslu, že popsané potíže s uvedenou soukromou osobu nelze vyhodnotit jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu, neboť se nejedná o pronásledování ve smyslu výše citovaného ust. § 2 odst. 4 a 6 zákona o azylu. Navíc žalobkyně své potíže odvozuje od problémů svého manžela, které se udály před více než rokem a půl před jejím odchodem z vlasti a není mezi nimi ani logická časová souvislost. V řízení bylo prokázáno, že vůči žalobkyni nebyly činěny žádné negativní nebo omezující či cílené kroky ze strany státních orgánů, které by bylo možné vyhodnotit jako azylově relevantní pronásledování. Žalobkyně rovněž neprokázala, že by se v případě výhrůžných telefonátů o únosu své dcery, pokud je považovala za reálné a obávala se o život svůj a své dcery, obrátila na policii nebo příslušné státní orgány své vlasti se žádostí o pomoc a ochranu nebo že by jí poskytnutí takové ochrany bylo odmítnuto. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu přitom platí: „*Aby bylo možné sledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpát všechny reálně dostupné prostředky ochrany*“ (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č.j. 6 Azs 479/2004 – 41). V rozsudku ze dne 27. 6. 2005, č.j. 4 Azs 395/2004, Nejvyšší správní soud vyslovil, že: „*Obecné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na domovské orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu*“. Stejný právní názor zaujal i v rozsudku ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005.
26. Žalovaný na straně 8 odůvodnění napadaného rozhodnutí s odkazem na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv v roce 2017 ze dne 20. 4. 2018 konstatoval, že v Kazachstánu je možné se obrátit na státní orgány se žádostí o pomoc a ochranu, a uvedl na které konkrétní složky je možné se obrátit. Žalovaný však současně připustil, že z dalších výše citovaných zpráv o zemi původu žalobkyně vyplývá, že Kazachstán nelze označit za zemi s vysokým stupněm demokracie a že se tam mohou vyskytovat i problematické případy v oblasti dodržování lidských práv. Z uvedeného však dle názoru soudu nelze učinit závěr, že konkrétně žalobkyni by případná pomoc byla odmítnuta. Žalobkyně svou obecnou žalobní námitku o mafiích a korupci v Kazachstánu nepodložila žádným důkazem, který by byl relevantní k jí sděleným důvodům podané žádosti o mezinárodní ochranu. Ani další žalobní námitka stran neúčinnosti vnitrostátní ochrany (důvěra občanů Kazachstánu ve státní orgány je velice nízká) je opět vyslovena toliko v obecné a hypotetické rovině. Krajský soud po zhodnocení žalobkyní předestřených důvodů podané žádosti o mezinárodní ochranu konstatuje, že „*Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit*“, jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60.
27. Za důvodnou soud neshledal ani žalobní námitku, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí řádně nevypořádal se skutečností „příslušnosti k rodině“, která (nebo její

člen) je terčem pronásledování (žalobkyně poukázala na „pronásledování“ svého manžela). Krajský soud předně konstatuje, že uvedenou námitku „příslušnosti k rodině“ [žalobkyně měla zřejmě na mysli příslušnost k rodině jako sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu] žalobkyně poprvé uplatnila až v rámci doplnění žaloby, učiněného až po lhůtě pro podání žaloby a případné rozšíření žaloby o další žalobní body (§ 32 odst. 1 zákona o azylu ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s.), hodnotí jako nepřipustné rozšíření žaloby o další žalobní body, a proto k ní nepřihlížel. Krajský soud pouze v obecné rovině uvádí, že případ manžela žalobkyně byl opakovaně posouzen v jeho samostatném řízení a tvrzené pronásledování prokázáno nebylo ani žalovaným, ani krajským a Nejvyšším správním soudem (viz níže).

28. Krajský soud rovněž nepřisvědčil žalobní výtce žalobkyně a) že se žalovaný nezabýval novou skutečností, že se jí na území ČR narodilo její nejmladší dítě – syn A. K. Jak je uvedeno výše, ohledně nezl. A. bylo vydáno dne 15. 4. 2019 samostatné rozhodnutí a uvedené skutečnosti byly posuzovány v jiném řízení. Ostatně z důvodu částečného zpětvzetí žaloby vůči nezl. A. je uvedená námitka bezpředmětná.
29. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.
30. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobkyň shledán zákonný podklad, neboť nejsou rodinnými příslušníky azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.
31. Krajský soud v tomto směru doplňuje, že je mu z úřední činnosti známo, že ve věci manžela žalobkyně Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 6. 2019, č. j. 3 Azs 176/2018-49 odmítl jeho kasační stížnost proti rozsudku zdejšího krajského soudu ze dne 22. 10. 2018, č. j. 29 Az 27/2017.
32. Krajskému soudu je z jeho úřední činnosti dále známo, že dalším rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 8. 2018, č. j. OAM-660/ZA-ZA11-P10- 2019, byla opakovaná žádost manžela žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany v ČR shledána jako nepřipustná podle § 10a písm. e) zákona o azylu, a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastaveno. Zdejší krajský soud rozsudkem z dnešního dne (16. 4. 2020) jeho žalobu jako nedůvodnou zamítl.
33. Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Krajský soud zdůrazňuje, že institut humanitárního azylu byl zákonodárcem určen pro případy, jež nelze podřadit pod žádný z důvodů předpokládaných v ustanoveních § 12 a § 13 zákona o azylu, pokud by současně nebylo humánní azyl neposkytnout. Azyl z humanitárního důvodu je třeba vnímat jako výjimečný a mimořádný institut. Žadatel o mezinárodní ochranu nemá na udělení humanitárního azylu právní nárok. Správní orgán posuzuje, zda se jedná u konkrétního žadatele o případ hodný zvláštního zřetele a teprve následně uváží, zda žadateli udělí humanitární azyl či nikoli. K soudnímu přezkumu rozhodnutí, které je založeno na správním uvážení lze doplnit, že soud takové rozhodnutí přezkoumá pouze po formální stránce, po věcné stránce jen v tom ohledu, zda správní orgán nepřekročil při správním

uvážení zákonné meze, tj. zda nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je jeho úvaha v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy jeho úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Pokud správní uvážení tyto předpoklady splňuje, není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, a ze dne 27. 11. 2003, č. j. 4 Azs 27/2003-55). Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.

34. V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“ Krajský soud konstatuje, že špatný zdravotní stav žadatele o mezinárodní ochranu může být za určitých okolností důvodem k udělení buď humanitárního azylu, anebo doplňkové ochrany, to však žalobkyně netvrdila. Ve správním řízení sice hovořila o zanedbání povinné lékařské péče v roce 2013 v souvislosti s potratem, tato skutečnost však nebyla důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu dále platí, že ani nižší úroveň zdravotní péče v zemi původu nezakládá právo na udělení azylu (srovnej např. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69). Pokud žalovaný v nyní projednávaném případě odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobkyň (vzal v úvahu sdělení i materiály doložené žalobkyní a) ohledně jejího zdravotního stavu) neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem, proto na uvedené odůvodnění (viz strana 9 napadeného rozhodnutí) odkazuje. Krajský soud uzavírá, že žalovaný měl dostatek podkladů pro případné rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu, při jeho posuzování nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou. Krajský soud neshledal v případě žalobkyň žádnou zvláštního zřetele hodnou okolnost, která by nebyla žalovaným zohledněna nebo dosud judikaturou řešena ani žádný jiný důvod k tomu, aby se od této judikatury odklonil.
35. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
36. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo

jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

37. Krajský soud uvádí, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobkyně a), tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobkyním hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
38. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobkyně a) neuvedla a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyním mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Žalovaný se řádně vypořádal i s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání s odkazem na výklad těchto pojmů (ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech) Evropským soudem pro lidská práva. Krajský soud doplňuje, že proti žalobkyni a) nebylo ve vlasti nikdy vedeno žádné trestní stíhání a v průběhu správního řízení se nezmínila o žádném jednání vůči sobě ze strany kazašských státních orgánů, které by bylo možné vyhodnotit jako relevantní hrozbu ve smyslu citovaného ustanovení.
39. Ve vztahu k ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu žalobkyně žádné konkrétní námitky neuvedla. Krajský soud proto obecně shrnuje, že žalovaný na základě obstaraných informací dospěl ke správnému závěru, že na území Kazachstánu neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyním za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
40. Přisvědčit lze i závěru žalovaného, že vycestování žalobkyň není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu]. Žalovaný se na straně 13 napadeného rozhodnutí zabýval zejména tím, zda zde není dán rozpor s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tj. právem na respektování soukromého a rodinného života s ohledem na pobyt manžela žalobkyně na území ČR. V řízení bylo prokázáno, že manžel žalobkyně v ČR nepobývá na základě povoleného pobytu, ale v postavení žadatele o mezinárodní ochranu (viz výše). Žalovaný poté s odkazem na již ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu konstatoval, že samotná existence rodinných vazeb nemůže být bez dalšího důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem a že ustanovení čl. 8 této Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu. S uvedeným posouzením se krajský soud rovněž ztotožňuje a dále doplňuje, že Nejvyšší správní soud se opakovaně a dlouhodobě zabýval otázkou, jaké situace mohou vytvářet rozpor s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, a otázkou možného porušení čl. 8 Úmluvy v případě vycestování žadatele o mezinárodní ochranu. Například v rozsudku č. j. 5 Azs 46/2008-71 uvedl: „*Samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem*

mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.“ Dále např. v usnesení ze dne 19. 5. 2016, č. j. 5 Azs 220/2015-35 Nejvyšší správní soud uvedl: „Neudělení mezinárodní ochrany zpravidla neznamená natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby byl rozporný s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. O povinnosti státu respektovat volbu země společného pobytu osob lze uvažovat v naprosto výjimečných případech, například tehdy, má-li cizinec manželku, která je českou občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27).“ O žádnou takovou situaci se v případě žalobkyně nejedná. Z obdobného důvodu není důvodná ani obecná námitka stran porušení Úmluvy o právech dítěte či poukaz na definici zranitelné osoby dle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Nezletilá dcera žalobkyně byla posuzována ve společném řízení spolu se svou matkou, od níž nebyla právně ani fakticky oddělena. Jak je již uvedeno výše, neudělení mezinárodní ochrany všem rodinným příslušníkům není zásahem do jejich soukromého a rodinného života ani do práv nezletilého dítěte ve smyslu obou citovaných Úmluv.

41. Krajský soud zdůrazňuje, že k úpravě pobytu na území ČR neslouží zákon o azylu, ale zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, jehož institutů mohou žalobkyně při splnění tam uvedených podmínek využít, pokud chtějí žít v České republice.
42. Krajský soud po zhodnocení výpovědi žalobkyně a), důvodech podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a výše citovaných informací, nedospěl k závěru, že by žalobkyním v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Se závěry žalovaného a podrobným odůvodněním i této části rozhodnutí se soud plně ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat.
43. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu), rozhodnutí je srozumitelné a řádně odůvodněné (§ 68 odst. 3 správního řádu), namítanou nepřezkoumatelnost soud rovněž neshledal. Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

44. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobkyním, které ve věci úspěch neměly. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 16. dubna 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně